

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS VALSTYBINĖ PRIEŽIŪRA

2007 m. kovo 30 d. Nr. VA- 20-5P-4
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 2-ojo audito departamento direktorės Zita Valatkienė
2006-10-03 pavedimą Nr. 20-5P

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Remigijus Bieliauskas (grupės vadovas)
Jonas Šakalinis
Gražina Tarvydienė
Kristina Binkytė

Auditas pradėtas 2006-10-03
Auditas baigtas 2007-03-30

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrolė.lt

SANTRAUKA

Dėl daugumos savivaldybių ir apskričių nepatvirtintų bendrųjų planų šiuo metu teritorijų planavimas ir statyba šalyje yra gerokai apriboti. Savivaldybių ir apskričių vadovai skiria nepakankamai dėmesio bendriesiems savo teritorijos planams rengti. Tikėtina, kad daug savivaldybių nespės numatytu laiku parengti bendrųjų planų, o tai turės neigiamos įtakos investicijoms pritraukti, statyboms ir kitiems veiksniams, svarbiems šalies ir jos piliečių gerovei.

Rengiant apskričių ir savivaldybių teritorijų bendruosius planus nesilaikoma teisės aktuose nustatyto eiliškumo, kadangi apskričių bendrieji planai bus parengti vėliau nei kai kurių savivaldybių.

Dabartinė teritorijų planavimo dokumentų registro būklė yra nepatenkinama, o duomenų banko veikla iš esmės nevyksta, todėl duomenys vartotojams praktiškai neišduodami. Daugelis savivaldybių ir apskričių viršininkų administracijų duomenų šiam registrui ir duomenų bankui neteikia, o teritorijų planavimas nėra tarp vadovujančiosios registro tvarkymo įstaigos¹ prioritetų. Vadovaujanti registro tvarkymo įstaiga taip pat neatlieka teritorijų planavimo dokumentų registravimo savivaldybėse kontrolės.

Beveik kiekviename teritorijų planavimo ir statybos procesų etape savivaldybės administracijos nuo 29 iki 81 procento viešųjų paslaugų suteikia ar jas administruoja nesilaikydamos teisės aktų reikalavimų, t. y. vėluojama vykdyti pavestas viešojo administravimo funkcijas, arba netinkamai įforminami dokumentai. Toks savivaldybių administracijų darbas, trunkantis gerokai ilgiau negu leidžia teisės aktų nuostatos, sukuria prielaidas statybas vykdyti neturint leidimo.

Savivaldybių išduodami teritorijų planavimo ir projektavimo sąlygų sąvadai dažnai yra ne visos apimties. Kai kurios sąlygas išduodančios institucijos taip pat vėluoja jas pateikti, o jų veiklos išorinė kontrolė šiame procese neatliekama. Ne visada efektyviai savivaldybių administracijos organizuoja teritorijų planavimo ir statybos specialistų pavadavimą ligos ar atostogų metu.

Statytojai nežino visų savo galimybių tvarkant teritorijų planavimui ir statybai reikalingus dokumentus savivaldybių administracijose. Savivaldybių administracijoms vėluojant vykdyti teritorijų planavimo ir statybos leidimų išdavimo procesų etapus, teisės aktuose numatytos priemonės, leidžiančios statytojams juos vykdyti negavus reikalingų dokumentų, ne visada yra veiksmingos. Savivaldybių administracijos Aplinkos ministerijai dažnai teikia netikslius duomenis apie teisės

¹ Aplinkos apsaugos agentūra.

aktuose nustatytų terminų laikymąsi, rengiant teritorijų planavimo ir projektavimo sąlygų sąvadus bei išduodant leidimus statybai.

Apskričių viršinių administracijų Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentų (skyrių, toliau – TPSVPD) organizuojamų reidų ir individualių stebėjimų dažnumas bei paplitimas teritoriniu požiūriu nėra planuojami. TPSVPD specialistai nekontroliuoja teritorijų planavimo, statinių projektavimo ir statybos leidimų išdavimo procesų etapų vykdymo savivaldybių administracijose.

Savivaldybių ir apskričių viršinių administracijų darbuotojų, dirbančių teritorijų planavimo ir statybos srityse, privati veikla rengiant teritorijų planavimo dokumentus, statinių projektus ir atliekant kitus darbus šiose srityse, mūsų nuomone, nesuderinama su darbu šiose institucijose. Tai taikytina ir kitų valstybės institucijų darbuotojams, dirbantiems teritorijų planavimo ir statybos srityse.

Šiuo metu diegiama LR statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinė sistema „Infostatyba“ gali tapti svarbia priemone mažinant audito metu nustatytus statybos proceso trūkumus ir jų poveikį.

Auditoriai pateikė siūlymus Vyriausybei numatyti priemones viešųjų paslaugų, susijusių su teritorijų planavimu, projektavimu ir statybos leidimų išdavimu, kontrolei stiprinti, o apskričių viršinių administracijoms pavesti užtikrinti efektyvią teritorijų planavimo, projektavimo ir leidimų statybai išdavimo etapų vykdymo savivaldybių administracijose kontrolę. Pasiūlyta teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentų (skyrių) pareigūnams sudaryti galimybę imtis veiksmingų poveikio priemonių, kai savivaldybių administracijos, kitos institucijos ir įmonės vėluoja pateikti teritorijų planavimo ir projektavimo sąlygas, taip pat inicijuoti teisės aktų pakeitimus, kurie panaikintų galimybę savivaldybių ir apskričių viršinių administracijų, kitų valdžios institucijų specialistams, dirbantiems teritorijų planavimo ir statybos srityse, vykdyti su pagrindinėje darbovietėje atliekamomis funkcijomis nesuderinamą veiklą.

Aplinkos ministerijai pasiūlyta svarstyti klausimą dėl Aplinkos apsaugos agentūros tinkamumo vykdyti teritorijų planavimo dokumentų registro ir duomenų bazės vadovaujančiojo tvarkytojo funkcijas, parengti ir įdiegti veiksmingą teritorijų planavimo dokumentų registravimo informacinę sistemą, užtikrinsiančią teritorijų planavimo registro ir duomenų banko funkcijų vykdymą, joje papildomai numatant atskirų teritorijų planavimo proceso etapų fiksavimo funkciją. Pasiūlyta LR statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinę sistemą šiuo metu laikyti viena iš prioritetinių priemonių statybos srityje ir užtikrinti, kad ji būtų kuo greičiau įdiegta.

Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai pasiūlyta inicijuoti, kad teritorijų planavimo ir statybos valstybinė priežiūra būtų pradama jau nuo teritorijų planavimo ir projektavimo sąlygų sąvadų rengimo savivaldybėse pradžios.